

UDENRIGSMINISTERIET
Fiskeriafdelingen
J.nr. 2018 - 7543

Den 27. februar 2018

Talepunkt til brug for ministeren for fiskeri og ligestilling og nordisk samarbejdes
samråd i Miljø- og Fødevarerudvalget onsdag den 28. februar 2018
Dagsordenspunkt: Brexit og fiskeri

(Det talte ord gælder)

[Samrådsspørgsmål AK

”Ministeren bedes redegøre for regeringens position i forhold til forhandlingerne om retningslinjerne for en politisk erklæring om den fremtidige relation mellem EU og UK for så vidt angår fiskeri forud for mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. marts 2018.”]

[Svar:]

Tak for invitationen til denne drøftelse om Brexit og fiskeri.

Det er jo en fin mulighed for at følge op på den rigtig gode og meget relevante offentlige høring om emnet, som udvalget arrangerede i januar. Det var vigtigt at høre, hvordan fiskerierhvervet og de særligt berørte lokalsamfund ser på Brexit og de mulige konsekvenser, Brexit i værste fald kan få for dem.

Derfor vil jeg takke udvalget for at have arrangeret høringen.

Mange af jer var til stede i Landstingssalen, og har derfor allerede hørt, hvad jeg sagde der. Forhandlingerne har ikke bevæget sig langt siden 17. januar.

Med fare for at gentage mig selv, vil jeg hurtigt ridse op, hvor vi står i forhandlingerne nu. Jeg vil i den sammenhæng henvise til, at Brexit-forhandlingerne generelt hører under min kollega, Udenrigsminister Anders Samuelsen, område.

Forud for det Europæiske Råd i december lykkedes det Kommissionen og Storbritannien at nå til enighed om de generelle principper for de centrale skilsmissspørgsmål. Det vil sige principperne for bodelingen i forhold til de finansielle forpligtelser, som Storbritannien og EU har over for hinanden, om borgernes rettigheder samt en række øvrige skilsmisseemner, herunder spørgsmålet om grænsen mellem Irland og Nordirland.

Nu er vi så nået til forhandlingernes fase to.

Det betyder, at vi nu kan udvide forhandlingerne til også at omfatte spørgsmålet om en overgangsperiode, samt drøftelser af rammerne for det fremtidige forhold mellem EU og Storbritannien, herunder også fiskeriområdet. Samtidig skal vi omsætte principenigheden fra december til juridisk bindende tekst, ligesom der stadig er en række udestående skilsmisseemner, der skal forhandles på plads.

Storbritannien har selv udtrykt ønske om en overgangsordning på omkring 2 år. Siden høringen i januar har EU27 vedtaget forhandlingsdirektiver vedrørende en sådan overgangsperiode, der bemyndiger Kommissionens chefforhandler, Michel Barnier, til at forhandle med Storbritannien.

Vores udgangspunkt fra EU27-siden er, at Storbritannien i overgangsperioden skal følge hele EU's regelsæt, herunder også den fælles fiskeripolitik. Det indebærer både kvotefordelingen efter relativ stabilitet og den fri adgang til at fiske i britisk farvand i hele perioden.

Det vil i en overgangsperiode ikke være muligt for briterne at deltage i møder i EU-institutionerne, da Storbritannien til den tid er et tredjeland i forhold til EU, hvilket også betyder, at de ikke kan sidde med ved bordet ved den årlige TAC-fastsættelse på fiskerirådsmødet.

I stedet har vi fra EU27-siden lagt op til, at briterne i en overgangsperiode kan blive konsulteret angående de overordnede fiskerimuligheder forud for rådsmødet. Det er også vores udgangspunkt i de forhandlinger i Bruxelles, som foregår i disse uger.

Fra britisk side har man udtrykt ønske om at nå til enighed om en overgangsperiode, der baserer sig på de nuværende vilkår, ved Det Europæiske Råd til marts. Nu må vi se, hvordan forhandlingerne går, men vi håber selvsagt, at det er muligt hurtigt at nå til enighed.

Derudover er det forventningen, at Det Europæiske Råd til marts vedtager supplerende retningslinjer for forhandlingerne om en politisk erklæring, der omhandler rammerne for det fremtidige forhold mellem EU27 og Storbritannien.

Vi ved endnu ikke, hvad Storbritannien konkret ønsker sig af det fremtidige forhold – heller ikke på fiskeriområdet. Derfor peger det i retning af, at retningslinjerne fra EU27's side bliver af overordnet karakter.

Men Storbritannien er en vigtig samarbejdspartner for EU og Danmark. Derfor håber vi i regeringen på et tæt samarbejde fremadrettet. Men vi må selvsagt respektere det britiske ønske om et klart brud med EU, hvor man forlader det indre marked, toldunionen og den fælles fiskeripolitik.

Fra dansk side vil vi selvsagt forholde os til et britisk udspil angående fiskeri, når det kommer. Og vi vil forberede os på forskellige scenarier i samarbejde med andre berørte lande i EU og Kommissionen, som vi fra start har haft et godt samarbejde med på fiskeriområdet.

Samrådsspørgsmålet vedrører jo regeringens position om fiskeri i forhold til forhandlingerne om de retningslinjer, jeg beskrev før. Jeg vil derfor gå lidt mere i detaljer om vores udgangspunkt for fiskerisamarbejdet efter Brexit.

Inden for EU er udgangspunktet fri og lige adgang til at fiske i EU-farvand. Med Brexit skal vi vænne os til, at den fri adgang til britisk farvand ikke er en selvfølge – lige som vi kender det i dag fra norsk farvand.

Regeringen vil arbejde for at opretholde de danske fiskeres fiskerimuligheder ud fra den nuværende fordeling af kvoterne, altså princippet om ”relativ stabilitet”. Vi vil også arbejde for, at danske fiskere fortsat har fuld adgang til at fiske i britisk farvand.

Men vi må også være realistiske og erkende, at resultatet meget vel kan være, at mulighederne ikke forbliver de samme.

Sikring af danske fiskeriinteresser er en vigtig prioritet for regeringen, når det kommer til rammerne for den fremtidige relation med Storbritannien. Det er det også for flere andre lande, som vi har en god dialog med.

Men fiskeri er jo ét af mange vigtige emner i det samlede store billede, hvor meget andet også er på spil, eksempelvis det indre markeds fortsatte integritet.

Samtidig er fiskeriet et af de områder, som har fået en stor omtale i forhold til Brexit. Ikke kun i Danmark og andre ”fiskeritunge” EU-lande – men også i Storbritannien.

Og det er nok med god ret. For bliver adgangen til at fiske i britisk farvand begrænset for EU-landenes fiskere, så kan de negative økonomiske konsekvenserne blive ganske store for det danske fiskerierhverv, forarbejdningsindustrien og lokalsamfundene.

Det bekræfter to analyser, som regeringen har fået udarbejdet af henholdsvis Københavns Universitet og Aalborg Universitet om konsekvenserne af Brexit på fiskeriområdet.

Men Brexit kan altså også få alvorlige konsekvenser for den britiske fiskerisektor, særligt hvis adgangen for den store britiske eksport af fisk og fiskeprodukter til EU's marked indskrænkes.

Disse to vinkler skal efter regeringens opfattelse holdes tæt sammenkoblet i forhandlingerne.

Fra dansk side har vi fra starten lagt vægt på en samlet EU-27-tilgang til forhandlingerne, da det giver os en stærk forhandlingsposition, også her i fase 2. Vi samarbejder derfor tæt med vores kollegaer i EU på alle niveauer.

På fiskeriområdet er det især de lande, som vi kalder EU-8. Det vil sige Spanien, Frankrig, Holland, Belgien, Tyskland, Irland, Sverige og Danmark. Og så er der tæt kontakt til EU-Kommissionen og Europa-Parlamentet.

Foruden de mange møder, der holdes officielt i Bruxelles, har vi uformelle møder med vores ”fiskerivenner”, hvor vi udveksler tanker, idéer og forslag til, hvordan vi kan samarbejde med Storbritannien. Det gælder både på ministerniveau og embedsmandsplan.

På tirsdag skal jeg eksempelvis til Haag og tale med min nederlandske kollega.

Og så kommer Michel Barnier her til København på fredag for at drøfte de danske synspunkter på Brexit med udenrigsministeren. Jeg får desuden lejlighed til at forklare ham om de danske synspunkter på fiskeriområdet, inden statsministeren er vært ved en arbejdsfrokost, hvortil også centrale repræsentanter for erhvervslivet er inviteret.

Det er nemlig vigtigt for regeringen, at vi har en tæt dialog med virksomheder og erhvervsinteresser, så vi også her i anden fase kan varetage Danmarks samlede interesser i Brexit-forhandlingerne godt.

Derfor har Udenrigsministeriet også en særlig ”Brexit-fiskeri-task-force” med deltagelse af repræsentanter for relevante interesseorganisationer, både erhvervet og regioner og kommuner.

Den danske regering arbejder også helt generelt for, at vi passer på vores miljø, og at vi fortsat har et bæredygtigt fiskeri i overensstemmelse med målsætningen i EU's fælles fiskeripolitik.

Fisk kender jo ikke til nationale grænser. Derfor skal vi også blive ved med at samarbejde med vores nabolande om en miljømæssig bæredygtig forvaltning af vores fælles ressourcer i de fælles farvande.

Det er vigtigt, at vi ikke smider det gode samarbejde og de positive resultater, som samarbejdet har ledt til, over bord og igen øger vores fiskeri, mere end fiskebestandene kan klare. For så bliver vi alle tabere på lang sigt.

Det glædede mig derfor at høre positive signaler fra britisk side på høringen i januar om, at Storbritannien fortsat vil forfølge målet om et bæredygtigt fiskeri, og at vi skal fortsætte det gode samarbejde herom til alles bedste. Jeg hørte også den britiske ambassadør sige, at der kunne forventes fortsat at være adgang til britisk farvand for EU-fiskere.

Men vi må jo vente en rum tid endnu for at se, om og i hvilket omfang disse udsagn bliver til virkelighed.

Lad mig afslutningsvist opsummere:

Det er en vigtig prioritet for regeringen at opretholde de danske fiskeres fiskerimuligheder, og at danske fiskere fortsat har fuld adgang til at fiske i britisk farvand. Det er vores udgangspunkt, når vi spiller ind i EU27's forberedelser til forhandlingerne om den politiske erklæring vedrørende det fremtidige forhold.

Det er ligeledes vigtigt, at vi fortsætter det gode samarbejde om at passe på de fælles fiskebestande i vores farvande. Det er også et punkt, vi lægger vægt på fra dansk side.

Jeg er optimist, og jeg overbevist om, at vi nok skal nå en samlet god løsning, som både de tilbageværende EU-lande og Storbritannien vil være tilfreds med.

Tak.